

سرگذشت پیامبران

در عهدین و قرآن

برخی از غرب‌زدگان و دنباله‌روهای خاورشناسان می‌گویند: پیامبر اسلام ﷺ سرگذشت پیامبران را از عهدین گرفته است. سیره‌نویس معاصر مورد نقد ما نیز دنبال آنان رفته است و ما، در این نوشتار، این موضوع را مورد نقد و بررسی قرار می‌دهیم:

قرآن تمام پیامبران را به پاکی و صداقت توصیف کرده و آنان را انسان‌های با حقیقت و صالح و نمونه‌ی زمان خویش برشمرده است؛ اما همین گروه در تورات به صورت افراد آلوده‌ای معرفی شده‌اند که به عنوان نمونه به صورت تطبیقی، مواردی را مورد بحث قرار می‌دهیم:

الف. داود علیه السلام از نظر قرآن

۱. داود شخصی است که به جنگ و نبرد با جبار و ستمگر زمان خود طالوت رفت و او را کشت. «و قَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ»^(۱).
۲. او فردی است که از طرف خداوند به او فرمانروایی داده شده و قلبش مرکز حکمت الهی بود: «و آتَاهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مَا يَشَاءُ»^(۲).

۱. بقره: ۲۵۱.

۲. همان.

سرگذشت پیامبران، در عهدین و قرآن

۳. علمی گسترده به او داده شده و فردی سپاسگزار است: «و لَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ عِلْمًا وَ قَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ... وَ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلَّمْنَا مَنَظِقَ الطَّيْرِ وَ أَوْتَيْنَا مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ»^(۱).

«به داود و سلیمان علم دادیم و گفتند: ستایش مخصوص خدایی است که ما را بر بسیاری از بندگان برتری بخشیده... و گفت: ای مردم از زبان پرندگان آگاهیم و همه چیز به ما عنایت شده و این، برتری آشکاری است.»

۴. به او کتاب زبور داده شد: «وَ آتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا»^(۲).

۵. به او حکمت و خلافت الهی و مقام قضاوت داده شد^(۳).

۶. کوه‌ها و پرندگان، تسخیر او شده و همراهش تسبیح خدا می‌گفتند^(۴).

اما این داود علیه السلام از نظر عهد قدیم مردی زناکار و قاتل است آنجا که می‌خوانیم:

«... از پشت بام زنی را دید که خویشتن را شستشو می‌کند و آن زن بسیار نیکو منظر بود. پس داود فرستاد

راستی آیا صحیح است پیامبری که برای هدایت مردم فرستاده می‌شود، خود بت پرست باشد؟! چقدر فاصله است بین سلیمان در قرآن و سلیمان در عهد قدیم؟

در باره زن استفسار نمود، معلوم شد زن «اوریا» است... و داود قاصدان فرستاد تا او را گرفت و او نزد وی آمده با او همبستر شد و از نجاست خود ظاهر شد، به خانه خود برگشت و آن زن حامله شد و فرستاده داود را باخبر ساخت و گفت که من حامله‌ام. داود شوهرش را نزد «یوآب» (فرمانده سپاه) می‌فرستد و در نامه‌ای می‌نگارد که او را در مقدمه لشکر قرار دهد تا کشته شود. و چون زن «اوریا» شنید که شوهرش مرده، برای شوهر خود ماتم گرفت و چون

۱. نمل: ۱۵.

۲. نساء: ۱۶۳.

۳. سوره ص، آیه‌های ۲۰ و ۲۶.

۴. سوره انبیا، آیه ۷۹.

ایام ماتم گذشت، داود او را به خانه آورد و او زن وی شد و برایش پسری زایید اما کاری که داود کرده بود، در نظر خدا ناپسند آمد.»

ب. سلیمان

۱. سلیمان از نظر قرآن فردی برجسته و قلب او مرکز وحی و اسرار الهی است: «إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ... وَ هَارُونَ وَ سُلَيْمَانَ» (۱).
«ما به تو وحی کردیم همان طور که به نوح... و هارون و سلیمان وحی نمودیم».
۲. خدا او را برگزید و علم و دانش به وی عطا کرد: «و لقد آتینا داودَ و سلیمانَ علماً...» (۲).

۳. قدرت مادی و معنوی که خداوند به او عنایت کرده بود، حیرت‌زا است: «و لِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَ كُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ» (۳).
«و برای سلیمان باد شدید را مسخر ساختیم که با فرمان او حرکت می‌کرد و ما به همه چیز عالم بودیم».
و نیز در سوره سباء آیه ۱۱ مطالبی در این زمینه آمده است.

اما سلیمان از نظر عهدین

۱. «این همان فرزندی است که در اثر آمیزش غیر مشروع داود با همسر «اوریا» پابه جهان گذاشته است و «داود پادشاه»، سلیمان را از زن اوریا آورد».

۲. نمل: ۱۵.

۱. نساء: ۱۶۳.

۳. انبیاء: ۸۱.

۲. «سلیمان نیز زمانی را که مورد نهدی خداوند بود، به همسری گرفته است و هفتصد زن دائم و سیصد مُتعه داشته است».

۳. سلیمان بت را پرستیده است.

«زنان دل او را به معبودهای دیگر (بت‌ها) متمایل ساختند. سلیمان به دنبال «عشتورت» بت «صیدونیان» و «ملکوم» بت «عمونیان» رفت. سلیمان در نظر خداوند شرارت ورزیده مثل پدر خود داود خدا را پیروی کامل نکرد خشم خداوند بر سلیمان برافروخته شد زیرا دلش از خدای اسرائیل منحرف گشت».

راستی آیا صحیح است پیامبری که برای هدایت مردم فرستاده می‌شود، خود بت پرست باشد؟! چقدر فاصله است بین سلیمان در قرآن و سلیمان در عهد قدیم؟

یعقوب از نظر قرآن از افراد مخلص پروردگار است که شیطان هرگز به آنها دسترسی ندارد

ج. یعقوب در قرآن

یعقوب، سرسلسله پیامبران بنی اسرائیل و دارای مقام نبوت از جانب خدا است و خداوند او را هدایت یافته معرفی می‌کند و می‌گوید:

«وَ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا... وَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ» (۱).

«ما به او اسحاق و یعقوب دادیم همه را هدایت کردیم... و نیکوکاران را این‌گونه پاداش می‌دهیم».

یعقوب از نظر قرآن از افراد مخلص پروردگار است که شیطان هرگز به آنها دسترسی ندارد در سوره ص آیه ۴۵ و ۴۷ چنین می‌فرماید:

«وَ اذْکُرْ عِبَادَنَا اِبْرَاهِيمَ وَ اِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ اُولَى الْاٰیْتِی وَ الْاَبْصَارِ اِنَّا

۱. عنکبوت: ۲۷.

أَخْلَصْنَاَهُمْ بِخَالِصَةِ ذِكْرِي الدَّارِ* وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ^(۱)

«ابراهیم و اسحاق و یعقوب صاحب قدرت و بینش هستند، ما آنها را خالص و پاک دل برای تذکر سرای آخرت قرار دادیم و آنان نزد ما از برگزیدگان نیکوکار هستند.»

اما همین یعقوب از نظر عهدین مردی متقلب و دروغگو است که پدر را می فریبد و نبوت برادر را از او می گیرد. چنان که می گوید:

«اسحاق از پسرش عیسو خواست غذایی برایش فراهم کند تا او را برکت دهد و نبوت را به او منتقل نماید ولی یعقوب به کمک مادرش غذا تهیه کرد و به پدر داد و وانمود کرد که عیسو است زیرا اسحاق نابینا بود و پس از آن که او را برکت داد، عیسو آمد برای پدر غذا آورد. این موقع بود که اسحاق فهمید از یعقوب فریب خورده و او نبوت را به غارت برده است.»

می بینید هم اسحاق پیامبر چه اندازه بی توجه و هم یعقوب پیامبر آینده چقدر متقلب است که نبوت حق مسلم عیسو را به غارت می برد؟ درباره همین یعقوب در تورات در سفر تکوین می خوانیم که:

«شب تا به صبح با خداوند کشتی گرفت و سرانجام خداوند نتوانست بر او پیروز شود و چون خداوند دید صبح می شود یعقوب را برکت داد تا رهاش کرد.»

د. ابراهیم علیه السلام

قرآن؛ حضرت ابراهیم را با عظمت ترین پیامبران معرفی می کند:

۱. ابراهیم پیشوای انسان ها: «إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا»^(۲)

۲. حنیف و یکتاپرست: «وَلَكِنْ كَانُ حَنِيفًا»^(۳)

۱. ص: ۴۵.
۳. آل عمران: ۶۷.

۲. بقره: ۱۲۵.

۳. مسلمان: «وَلَكِنْ كَانُ حَنِيفًا مُسْلِمًا»^(۱)

۴. حلیم: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ»^(۲)

۵. به تنهایی یک امت کامل: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً»^(۳)

۶. آواه و خداترس: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ»^(۴)

۷. برگزیده و نیکوکار: «لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ»^(۵)

۸. دارای قلب سلیم: «إِذْ جَاءَ رَبُّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ»^(۶)

و ده ها صفت دیگر که در قرآن برایش می شمارد؛ اما همین ابراهیم در تورات یک فرد دروغگو معرفی شده است.

قرآن حضرت مسیح و مادر گرامیش علیها السلام را به نیکوترین صفات یاد می کند چه صفتی بالاتر که او را مؤید به روح القدس بداند

«ابراهیم» در مجلس فرعون «ساره» همسر خود را خواهر معرفی کرد. فرعون شیفته زیبایی ساره شده او را به خانه برد و ابراهیم را به خاطر ساره مورد انعام قرار داد و مقدار زیادی گوسفند و گاو و الاغ و... به او بخشید. وقتی فرعون فهمید ساره زن ابراهیم است نه خواهر او، به ابراهیم اعتراض کرد که چرا نگفتی او همسرم است، چرا گفتی خواهر من است و من او را به همسری بگیرم. در این موقع فرعون ساره را به ابراهیم باز گرداند.

هـ مسیح علیه السلام در قرآن

قرآن حضرت مسیح و مادر گرامیش علیها السلام را به نیکوترین صفات یاد می کند چه صفتی بالاتر که او را مؤید به روح القدس بداند آنجا که می خوانیم:

۱. همان.
۳. نحل: ۱۲۰.
۵. ص: ۴۷.
۲. توبه: ۱۱۴.
۴. همان.
۶. صافات: ۸۴.

«و آتینا عیسی بن مریم البینات و ایدناه بروح القدس»^(۱)

«ما بینات و معجزات به عیسی دادیم و او را به روح القدس مؤید ساختیم».

در عظمت او کافی است که در کودکی در گاهواره با مردم سخن گفت و او است که با اذن پروردگار نابینایان را شفا می داد و مردگان را زنده می کرد:

«و تُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَ الْأَبْرَصَ بِإِذْنِیْ وَ إِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتِیْنَ بِإِذْنِیْ»^(۲)

«نابینایان و بیماران مبتلا به پستی را به اذن من شفا می دهی و مردگان را با اذن من زنده

می سازی».

قرآن او را «کلمة الله» می خواند و می فرماید: «إِنَّمَا الْمَسِيحُ بْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَ

كَلِمَةٌ^(۳)».

و. عیسی از نظر انجیل

عیسی کسی است که به مادرش توهین می کند. در انجیل متی، فصل ۱، و انجیل

مرقس، فصل ۳ و انجیل لوقا، فصل ۸

می خوانیم که به عیسی گفتند مادر و

برادرانت بیرون منتظر تو هستند و او

گفت: مادر من کیست؟ برادران من

کدامند؟ و آنگاه دست به سوی شاگردان

دراز کرد و گفت: اینها مادران و برادران من

هستند. هر که خواهش پدر مرا که در

آسمانها است، برآورد او برادر و خواهر

به گفته انجیل، مسیح آب را در یک

عروسی تبدیل به شراب می کند و بلکه

انجیل، حضرت مسیح را شخص

میگساری می داند درحالی که در

عهدین کراراً تصریح به حرمت شراب

شده است

و مادر من است. این سخن را در مورد مریم می گوید که قرآن درباره او گفته است من تو

را از میان زنان جهانیان برگزیده ام. پیوسته زکریا غذای بهشتی در محراب او می دید.

به گفته انجیل، عیسی شاگردان خود را بر مادر خویش ترجیح می دهد آن هم

شاگردانی که انجیل درباره آنها می گوید: آنان ایمان ندارند. در دل آنان به اندازه سنگینی

خردلی ایمان وجود ندارد: «و مسیح از آنها خواست شبی که مورد هجوم یهود قرار می گیرد

بیدار بمانند، آنها گوش ندادند و او را ترک گفتند و بعضی، او را به خاطر پول ناچیزی به

دشمن نشان دادند».

به گفته انجیل، مسیح آب را در یک عروسی تبدیل به شراب می کند و بلکه

انجیل، حضرت مسیح را شخص میگساری می داند درحالی که در عهدین کراراً تصریح

به حرمت شراب شده است. چنانکه در فصل اول انجیل لوقا آمده که به زکریا گفته شده

است دعایت مستجاب شده همسرت پسری برایت خواهد آورد، نامش را یحیی خواهی

گذارد و در نزد خدا بزرگ می شود. شراب نخواهد نوشید.

این است پاره ای از مطالبی که در عهدین در مورد پیامبران آمده و این است آنچه

در قرآن می خوانید. آیا می شود گفت آیات قرآن از علمای اهل کتاب گرفته شده و

مطالب آن از عهدین اخذ شده است؟

هیچ انسان منصف و اهل مطالعه ای چنین سخنی نخواهد گفت. تازه این مقایسه

در مورد سرگذشت و صفات انبیاء است و اگر چنین مقایسه درباره معارف عقلی و عقاید

و مباحث علمی قرآن انجام گیرد، خواهیم دید فرسنگها از هم فاصله دارند.

۲. مائده: ۱۱۰.

۱. بقره: ۲۵۳.

۳. نساء: ۱۷۱.